

UČEBNICE A1, SERR, POPIS ÚROVNĚ A1 PRO ČEŠTINU

HOLÁ, Lída a Pavla BOŘILOVÁ. *Čeština expres 1: A1/1*. 2., opravené vydání. Praha: Akropolis, 2015. ISBN 978-80-7470-081-1.

HOLÁ, Lída a Pavla BOŘILOVÁ. *Čeština expres 2: [úroveň] A1/2 : [anglická verze]*. Praha: Akropolis, 2011. ISBN 978-80-87481-26-4.

HÁDKOVÁ, M., LÍNEK, J., VLASÁKOVÁ, K. *Čeština jako cizí jazyk. Úroveň A1*. Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci, Katedra bohemistiky Filozofické fakulty, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, 2005.

IVANOVÁ, Jaroslava. *Společný evropský referenční rámec pro jazyky: jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. ISBN 80-244-0404-4.

SERR Společný evropský referenční rámec

- učení, vyučování, hodnocení
- dokument Rady Evropy
- vzájemné porovnávání znalostí osob v oblasti vzdělávání a znalosti cizích jazyků
- v rámci EU! (Vietnamci se tam nepočítají atd.)
- *dle evropských úrovní – a stupnice pro samohodnocení – myslím si, že úrovně tak nějak odpovídají tomu, jaká může být reálná situace*
- u úrovně A1 je, myslím, dobře vystiženo to, že jde o opravdu jen o základní znalost, která se týká těch studentů, kteří s jazykem začínají a potřebují se v první řadě dorozumět v nejtriviálnějších situacích
- problém s českými učebnicemi může být v tom, že některé úrovně jakoby splývají – A1, A2 a dokonce někdy i úroveň B1
- z roku 2002! (poměrně starý na to, jak obor teď spěje kupředu – nebo se snaží spět ☺)

Čím se zabývá:

- SERR v politickém a vzdělávacím kontextu (proč je dobré, aby byl, že je ☺)
- důsledky jazykové rozrůzněnosti
- cíle, funkce, vícejazyčnost
- **Úlohy, role úloh**
- Proč potřebujeme SERR?
- K čemu slouží?
- **Úrovně**
- **Témata**
- **Cíle komunikace**
- Znalosti, dovednosti, kompetence, přístup, obecné kompetence
- Komunikativní jazyková kompetence
- Jazykové činnosti, procesy učení a vyučování jazyka
- **Deskriptory, formulace deskriptorů, pozitivní přístup**
- Hodnocení

POPISY ÚROVNÍ

POPISY – PRO STUDENTY I UČITELE (?)

- Orientováno jen na produkci (-)
- Jak by se měl podle autorů student zapojit do interakce (rozišné pro úrovně, do jaké míry se student A1 může zapojit do interakce?), A1 spoleh na naučené fráze, nejnaléhavější komunikační potřeby, student nedokáže komunikovat s úřady (v popisu se píše, že ano), nezhajuje komunikaci, nejnütnější témata – ne velmi známá
- Popisy si někdy protiřečí, např. u A1 *Student potřebuje pravidla x student nemusí pravidlo znát*
- Píše se, že první kontakt s cizincem je vždy přes obecnou češtinu – nemusí být pravda!

x

SERR – SPIŠE PRO UČITELE, slouží k plánování jazykových programů z hlediska předpokládaných dřívějších znalostí, návaznosti, propojenosti, cílů, obsahu, plánování jazykové certifikace, obsahu zkoušek, hodnotících kritérií, plánování autoregulačního učení, popisy různých úrovní, kterých žáci nabývají v rámci učení, těžko se používá při práci s bilingvními dětmi – učí se jinak (problém s učebnicemi, lexikum triviální, gramatiku neumí)

KOMENTÁŘ K PRVNÍ KAPITOLE POPISU ÚROVNĚ A1 PRO ČEŠTINU

První kapitola se mimo jiné vyjadřuje k tomu, že student i na úrovni A1 se neobejde **bez základního obeznámení se s českou gramatikou**. Na druhou stranu víme, že **věta se na této úrovni pamatuje a užívá spíše jako fráze. Za cíl pak uvádí porozumění cizince v „žádané situaci a roli“**.

Poměrně nezdařilá mi připadá také už samotná zmínka o jakémisi ovládnutí prvků obecné češtiny. Na jaké úrovni můžeme mluvit o jakémkoli ovládnutí jakýchkoli prvků? Znovu předpokládám, že až od úrovně B1 a výše (a o úplném ovládnutí se často nedá uvažovat ani u rodilých mluvčích). Nesouhlasím také s tím, že každý první kontakt cizince s rodilým mluvčím musí nutně proběhnout skrze nespisovný jazyk. Záleží určitě na tom – při jaké události, kde a s kým se cizinec potká.

Nemyslím si, že studenti, kteří se rozhodnou studovat jazyk a začínají tedy touto úrovní – rovnou počítají s tím, že se po absolvování zapojí do interakce. Umí sice mluvit o sobě – v základních frázích sdělovat základní informace, ale těžko by dokázali reagovat na nečekané odpovědi a případné další dotazy druhé strany.

Dále se Popis zabývá tím, kdo se vlastně začíná učit. To je sice z jistých hledisek sympatické, ale cílovou úroveň by to vlastně měnit nemělo, za předpokladu, že kurz je zaměřen na dosažení úrovně. Stejně to vnímám ve zmínce ohledně věku a mateřského jazyka. Možná budou mít studenti odlišnou rychlost osvojení a následnou efektivnost užívání konkrétních jevů, ale úroveň by v jednom kurzu měla být jednotná (např. budu-li podle jedné učebnice učit v jedné skupině Ukrajince a Araby, zřejmě to nebude moc efektivní).

Nerozumím také tomu, proč by měla být úroveň A1 konečná pro mnoho studentů? Ano, někdo možná nebude dále pokračovat. Ale myslím, že se nedá předpokládat, že by tato úroveň studentům „stačila“. Pro trvalý pobyt je nutná úroveň A1? Ale je opravdu rozhodující i tohle? Pro občanství A2.

Co se týká Vokabuláře, jak jsem již zmiňovala v předchozích úkolech, pro některá slova postrádám opodstatnění – proč by je měl student na A1 znát? Slova jako (nepovinné) adoptivní, alkoholička, antikoncepce, ateista, **básnířka**, **běželec**, **bojler**, být v rekonvalescenci, deska, knír, diskžokej, **krosna**, margarín, **menza**, metalíza, nůžky na nehty, prostitut, **prošlý**, rychloobvaz / (povinné) clo, cukrárna, disketa, doporučeně, drobné, **haléř**, housle, kluk, chlapec, **magnetofon**, očkování, opereta, ošklivo, palačinka, pásek, poezie, **proclít**, rohlík, řízek, **samoobsluha**, sušenka, tatarka, **zákusek atd.** Dle mého názoru jsou to často věci typické pouze pro české prostředí, dále výrazy, které ztrácejí v současnosti už na svém významu, zastaralé výrazy aj. Stejně tak si myslím, že jsou zbytečně uvedena některá slova ohledně náboženství – či jiná, které jsou poměrně specifická – a dle studentovy potřeby snadno dohledatelná ve slovníku. Také v SERR se ohledně slovní zásoby píše, že student na úrovni A1 má pouze „základní slovní repertoár“.

Popis se také ve výsledku zmiňuje vlastně o všech českých pádech, na samém začátku ale uvažuje o vyjadřování se jen v nominativu. Všechny pády by si určitě student A1 neosvojil.

Čeština expres 1: A1/1. 2., Čeština expres 2: A1/2

POZITIVA

- **přílohy**, kde je stručně vysvětlena gramatika, přílohy – na začátku jsou do vstupního jazyka přeloženy základní pokyny, se kterými učebnice pracuje, základní informace o češtině, na konci lekce v příloze nějaká sociokulturní poznámka o českém prostředí, na konci přílohy přepis audionahrávek, klíč ke cvičením
- **manuál** pro učitele spolu s náměty na další cvičení ke stažení (http://czechstepbystep.cz/ucitele/ucitele_cestina_expres_1.html)
- **stručný přehled učiva**, které je probíráno v jednotlivých kapitolách – dobré pro studenty, kteří se poté připravují na zkoušku, slouží jako přehled?
- převažuje čeština
- **reálie průběžně** v rámci cvičení
- abeceda se všemi variantami jednotlivých hlásek – vhodné, neboť česká abeceda je velmi specifická – vhodná cvičení pro ukázkou toho, jak délka nebo změkčení může změnit slovo
- bubliny pro zvýraznění charakteristických prvků češtiny vhodných k zapamatování?
- dialogy
- cvičení k diskuzi (i když – není to na A1 ještě brzo?)
- učebnice nabízí základní cvičení, základní vysvětlení, vyučující pak dle časových možností může u jednotlivých diskuzních cvičení strávit více nebo méně času, v principu tak není nutné přidávat do výuky další materiál, ale pro obohacení to možné je (a podle mě i vhodné)
- v pokročilejších kapitolách učebnic jsou i taková cvičení, při kterých studenti již dobře mohou pocítit svou úroveň – je nutné, aby zapojili vlastní uvažování, zároveň to může být příjemné pro tvorbu klimatu v kurzu/ve třídě – tvorba kvízu, Ukradené diamanty – sestavení vlastního příběhu, tvorba otázek – následný dialog
- množství **autentických** nápisů v Pracovním sešitě – v rámci tohoto také reálie, ceny v jídelním lístku, názvy měst, lístky na vlak, plán metra, letištní vývěska, v rámci toho se učebnice poměrně včasně věnuje pro češtinu důležitým jevům, které jsou podstatné pro úspěch na vyšších úrovních – např. druhý díl, str. 24, prefixy x na druhou stranu některé důležité jevy nejsou moc přesně pojmenovány = taky může být účelové, takže asi sporné a závisí na názoru
- hry – umožní být učebnici zábavnou pro různé věkové kategorie studentů/osmisměrky, slovní přesmyčky
- psaní **životopisu**
- vyplňování **formuláře – pro mnoho kultur opravdu důležité**
- **práce se slovníkem**
- komiks, který utváří příběh učebnice – pro studenty může působit jako jakési zesystematizování – u studentů poměrně oblíbený, studenti také říkají, že oceňují přítomnost obrázků v učebnici, to, že se učebnice zabývá nejčastějšími tématy – ale zároveň by prý ocenili přítomnost obtížnějších cvičení na gramatické jevy
- na konci každé lekce „Co už umím česky“

- postupné osvojování pádů – zatím spíše jako jednotlivé fráze a formulace, které jsou nutné při nejběžnějších situacích
- postupné nabývání práce s textem
- slovní zásoba v angličtině, němčině, ruštině, ukrajinštině, španělštině a polštině – ukrajinští studenti oceňují ukrajinštinu namísto ruštiny
- důraz na komunikační metodu – mluvení a poslech, přirozené situace
- jednojazyčná vs. přílohy s výběrem jazyka
- audionahrávky
- seznam užívaných pokynů vepředu
- na konci učebnice přehled možných dalších učebnic

NEGATIVA

- Slované – málo náročné?
- maximálně zjednodušená gramatika – možnost následné samostatné aplikace?, např. málo vysvětlené jevy, hodně jevů, chaotické (předložky x budoucí čas atd.)
- ne moc velký prostor pro kreativitu, omezená a nepraktická slovní zásoba (všechno je *moderní* nebo *kvalitní* 😊)
- pro jednu úroveň dvě učebnice (A1/2, A1/2) – praktičnost? + přílohy, takže vlastně čtyři
- myslím, že některé jevy jsou zařazeny na zvláštním místě – barvy moc pozdě, dny v týdnu, měsíce, hodiny
- osobně preferuji více kulturních textů (písňe, knihy, současní autoři)
- spousta nevysvětlených jevů, kterých si studenti sice všimnou, slyší je, pasivně to mají umět
- gramatické tabulky si plní studenti (samouci?)
- není začátek druhého dílu jednodušší než konec prvního? Minulý vs. budoucí čas – může to být schválně – jakože motivační prvek? 😊
- hodně subjektivní poznámka – nepřijde mi, že by mezi prvním a druhým dílem byl úroveňně nějak velikánský rozdíl – sice jsou ve druhém díle delší texty, ale úplně se nedá říct, že by byly srovnatelně náročnější – zároveň také nepoužívají úplně nejtradičnější češtinu – záleží i na struktuře učitelova výkladu – komunikační přístup?

SPOLUPRÁCE TĚCHTO UČEBNIC A SERR? NAPŘ.:

POZITIVA

Ústní interakce

ROZHOVOR, KONVERZACE – Dokáže se představit a použít základní pozdravy a výrazy pro loučení. Dokáže se zeptat, jak se lidem daří a reagovat na novinky. Dokáže porozumět každodenním výrazům, jejichž cílem je uspokojit základní potřeby konkrétního rázu, pokud chápatý mluvčí hovoří přímo k němu/k ní, vyslovuje pomalu a zřetelně a výrazy opakuje.

- Učebnice se snaží vést studenta k naplnění tohoto deskriptoru poměrně komplexně od úvodních kapitol, kde seznamuje se slovní zásobou pozdravů (str. 6, cv. 9), na str. 7 hned probíhají dialogy Paola a Lori + Kurta a Mai, kde studenti v rámci naslouchání interakce někoho jiného rozšiřují i slovní zásobu (jednoduché představení se, poznávací fráze „těší mě“, odkud kdo je – jako fráze, co kdo dělá, způsoby loučení). V rámci této základní interakce se rovněž zabývá schopností převodu formálních a neformálních výrazů, takže by pak měli teoreticky v reálné situaci dokázat reagovat přiměřeně. A konečně -> všechny tyto poznatky první lekce učebnice ústí do cvičení 6 na str. 10, kdy studenti mají tvořit dialog s využitím všeho výše zmíněného – čili nějakým způsobem učebnice pracuje i se snahou o tvorbu takového rozhovoru.
- Tento deskriptor je v učebnici nějakým způsobem uplatněn, avšak! Chybí mi více ukázek toho, jak „reagovat na novinky“ (pokud tedy nepočítáme i studentovu možnou neverbální komunikaci) a se SERR mám trochu problém v tom, co přesně jsou *každodenní výrazy, jejichž cílem je uspokojit základní potřeby....., chápatý mluvčí...* Dle mého názoru toto může být vysvětlováno velmi individuálně. Ze strany učebnice je pro mě negativní to, že opravdu většina z jednotlivých prvků deskriptoru je umístěna na malé ploše – čili je toho po studentovi požadováno moc.

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM – Rozumí jednoduchým frázím ve velmi krátkých jednoduchých textech a dokáže vyhledat známá jména, slova, základní fráze, podle potřeby se ve čtení vrací. Rozumí krátkým a jednoduchým sdělením na pohlednicích.

+

ČTENÍ PRO INFORMACE A POCHOPENÍ ARGUMENTŮ – Dokáže v hrubých rysech pochopit obsah jednoduššího informativního materiálu a krátkých jednoduchých popisů, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.

- Také s těmito deskriptory, myslím si, učebnice poměrně dobře pracuje – zejména za asistence různých cvičení, kde zároveň částečně dochází k uplatnění reálií. Často se jedná o fotografie (vizuální podpora), ze kterých lze ale vyčíst a pochopit různé informace – název místa, dobu provozu, vzdálenost od aktuálního místa, jaké služby společnost nabízí atd. Mezi nejkonkrétnější příklady bych uvedla např. str. 69 cv. 11, kdy učebnice užívá fotografií různých ukazatelů, taktéž na str. 66 ve cv. 21, kde se jedná rovněž o ukazatele, ale studenti mohou číst navíc telefonní čísla, e-mailové adresy či adresy. Cvičení, které je tomuto podobné se nachází také na str. 10 (cv. 4). Zde je ale opravdu zaměřeno jen na čtení a schopnost zaznamenání číslovek 0–10 (telefony), kdežto předchozí dvě cvičení od studentů požadovala čtení s porozuměním – jakési zorientování se – a následnou diskusi.
- Pokud se jedná o jednoduché texty, i s těmi učebnice poměrně pracuje (poměrně jednoduché dialogy, představení rodiny), i když někdy poměrně nešikovně užívá jevy, které student ještě nemůže znát (modální slova se vyskytují v dialozích dříve, než jsou v učebnicích zmíněny). Nicméně předpokládám, že student i díky vizuálnímu doprovodu může pochopit hlavní myšlenku těchto textů.

POSLECH A HLÁŠENÍ POKYŇŮ – Rozumí pokynům, které jsou mu/ji pomalu s pečlivou výslovností sdělovány, dokáže se řídit krátkými a jednoduchými orientačními pokyny.

- Celkové schopnosti orientace je věnován veliký prostor ve druhé kapitole. Student se postupně seznámí s jednotlivými výrazy, které potřebuje k porozumění jednoduchým pokynům. Nejdříve tedy zjistí výrazy jako *nahoře, dole, vpravo, vlevo, uprostřed* (zde však je třeba, aby vyučující studentovi zřejmě pomohl, neboť neví,

z čeho by si to student sám o sobě měl vydedukovat... – s čímž se v učebnici často setkáváme, viz. doplňování nepravidelných tvarů sloves atd., případně hned na str. 15 nacházíme bublinu s upozorněním na problematiku významového rozdílu mezi *Musíte jít doprava* x *To je vpravo*. – ale bez vysvětlení, to má student hledat v Příloze.) Učebnice tedy s tímto deskriptorem pracuje, ale zároveň jakoby nechávala veliký prostor náhodě – studentově inteligenci nebo všudepřítomnému průvodcovství učitele – pokyny zde studenti naslouchají v dialogu, který přichází trochu jako „blesk“ z čistého nebe – studentova pozornost má být vlastně udržena doplňováním vynechaných slov.

- I zde se nachází problém v tom, že na málo prostoru je sdělováno hodně – nejasná problematika mezi *musíte jít x je to...*, tvar instrumentálu ve spojení sloves pohybu dopravními prostředky, slovesa *jít x jet...* -> A poté přichází cvičení k utváření pokynů např. na str. 16 cv. 11. Student tak jakoby opakoval to, co nebylo vysvětleno, takže jen opakuje a aplikuje informace z předešlých cvičení..., nicméně k nějakému konečnému výsledku to vede. Navíc, na své úrovni A1 zatím vše užívá právě jako naučenou frázi, něco memorovaného.

POSLECH S POROZUMĚNÍM/VŠEOBECNÁ STUPNICE – Dokáže sledovat řeč, která je zřetelná, pečlivě vyslovovaná, s dlouhými pomlkami, aby mohl pochopit význam.

- Myslím, že za poměrnou snahu o naplnění tohoto deskriptoru můžeme považovat uplatňování komiksu (ten je jednoduchý, ale na této úrovni takovým být musí). Postavy v něm většinou komunikují dostatečně pomalu, mezi jednotlivými obrázky je citelný (dostatečný) předěl. Student na dané úrovni je tak schopen vnímat zároveň slyšené, čtené, ale i vizuální. Všechny tyto faktory naplňují možnost dosažení pochopení významu.

VYJEDNÁVÁNÍ ZA ÚČELEM ZÍSKÁNÍ ZBOŽÍ A SLUŽEB – Dokáže požádat lidi o různé věci a také lidem věci poskytnout. Dovede používat číslovky, údaje o množství, cenách a času.

- Tento deskriptor v sobě pro mě zahrnuje deskriptory vlastně dva. S jedním z nich učebnice pro mě pracuje docela dostatečně – to je jeho druhá část o užívání číslovek, údajů o množství atd. Vlastně napříč učebnicí se student seznamuje s různou látkou tohoto tématu – nejdříve jsou to číslovky 0–0, poté 10–100, číslovky řadové i násobné, odpovědi na otázky *Kolik to stojí?*, *Kolikrát si něco objedná...* Operací s čísly je opravdu učebnice zahlcena, v docela pestré škále typů cvičení (dialogy, doplňování atd., chybí mi ale dostatečný nácvik první části deskriptoru.

NEGATIVA

SAMOSTATNÝ PÍSEMNÝ PROJEV – Dokáže napsat jednoduché fráze a věty o sobě, smyšlených postavách, o tom, kde žijí a co dělají.

- Učebnice příliš nepracuje se psaním textu – když student píše, tak doplňuje gramatické tvary, které má zřejmě někde dohledat nebo uměle „opsat“ podle vzoru nějakého jiného jevu, jehož vhodnost ale student na této úrovni pravděpodobně není schopen rozeznat. Dále se dopisují adresy, doplňují se ceny jídel atd. Tento deskriptor podle mě charakterizuje text, který je souvislejší. A jeho naplnění přichází podle mě až v pokročilejších stádiích úrovně – pokud vůbec, kdy student již dokáže správně užívat slovesa atd.

POKYNY – Dokáže se řídit krátkými, jednoduše napsanými orientačními pokyny (např. jdi z bodu X->Y).

- Zařazení tohoto deskriptoru mezi negativa učebnice může působit zvláště, neboť deskriptor podobné tematiky jsem umístila i k pozitivům učebnice, jenže tam jsem brala v potaz to, že téma je rozebíráno, učebnice poměrně seznamuje s nějakou slovní zásobou, která se jednotlivých pokynů týká, čili student je jakýmsi způsobem veden k pasivní znalosti problematiky pokynů – ale pro naplnění tohoto deskriptoru je, dle mého názoru, zapotřebí více cvičení, kde by i student sám frázi nějak funkčně a logicky aplikoval. O nedostatku cvičení na tvorbu pokynů se však zmiňuji i výše. Vlastně jediná zmínka v učebnici přímo (ne v Příloze) se nachází na str. 16 v rámci *Jazyka pod lupou*, kdy *Musíte jít* (už tak dost těžký

a NEVYSVĚTLENÝ výraz) „lupa“ nahrazuje imperativem *Jděte...* Nikde ale není nic více rozebráno, čili je na učiteli, jestli studentovi naznačí přítomnost nějaké významové odchylky a smyslu.

Umí se jednoduchým způsobem domluvit, ale při komunikaci zcela závisí na opakování v pomalejším tempu, přeformulování a upřesnění. Umí klást jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídat, inicializovat jednoduchá sdělení nebo na ně reagovat, pokud se týkají jeho/jejích základních potřeb nebo jde-li o věci, jež jsou mu/jí důvěrně známé.

- Zde předpokládám, že učebnice se snaží tam směřovat, ale cvičení, která mají vést k dialogu a ke schopnosti funkčního kladení a zodpovídání otázek, jsou většinou zařazena za nedostatečné probrání tématu. Např. na straně 18 ve cv. 8 – „*Pracujte v páru. Ptejte se, kde bydlíte, a reagujte.*“ Učebnice sice seznamuje s pojmy jako je adresa, s otázkami *Kde bydlíš* a *Kde bydlíte...* ale způsob, jakým na otázky odpovědět, nepředstavuje – nebo dle mého ne dostatečně.

VYJEDNÁVÁNÍ ZA ÚČELEM ZÍSKÁNÍ ZBOŽÍ A SLUŽEB – Dokáže požádat lidi o různé věci a také lidem věci poskytnout. Dovede používat číslovky, údaje o množstvích, cenách a času.

Viz výše

- Student se sice setkává s tím, jak si např. objednat jídlo v restauraci (což je pro tuto úroveň poměrně náročné, protože učebnice hned vysvětluje, jaký je rozdíl mezi subjektem x objektem atd., student se tak hned dozví o dalším českém pádu akuzativu – *dám si... +*), ale vlastně se seznamuje s malým výběrem možností, naučí se jednu frázi, která je použitelná právě jen v restauraci a s odpovědí, kterou by využil vlastně jen z pozice číšníka... „*tady je ten čaj*“ atd. K tomuto se dá přiřadit i ponaučení o slovesu *chtít*. I když nepředpokládám, že by někdo *chtěl* přijít za kamarádem a říct *já chci vodu!* Jednoduše postrádám více stylových rozlišení nebo možností, jak dospět ke společnému cíli za normálních podmínek (i když vím, že stylová rozvrstvení jako taková se řeší na mnohem vyšších úrovních).

KORESPONDENCE – Umí napsat stručný jednoduchý text na pohlednici.

- Zde mám trochu problém s tím, kdy k naplňování deskriptoru v učebnici dochází. Zatímco první část učebnice (oranžová, A1/1) nabízí seznámení se s poměrně širokou zásobou problematických jevů – i když ne seznámení hlubinné, v šesté lekci čteme texty o slavných Čechách, v sedmé přepisujeme věty z přítomného času do minulého, k naplnění poměrně nenáročného deskriptoru dochází poměrně pozdě – ve druhé části učebnice A1/2, v páté kapitole, když už student umí – dle učebnicové řady – většinu pádů, všechny časy atd. Proč tedy napsání jednoduché fráze na pohlednici typu *Všechno nejlepší k narozeninám!* nebo *Hezké Velikonoce a krásné jaro!* nepřišel na řadu dřív?